

Vår saksbehandler
M Rogeberg
Fagstab/FHS
maroergeberg@mil.no

Vår dato

Vår referanse

Tidligere dato

Tidligere referanse

EUs neste rammeprogram for forskning og innovasjon (FP 10) – innspill fra Forsvarets høgskole

Forsvarets høgskole (FHS) takker for muligheten til å gi innspill til tematiske prioriteringer i FP10. Som ledende innen militærvitenskap i Norge er våre FoU-aktiviteter tett knyttet til Norges sikkerhet, og støtter opp under Regjeringens langtidsplan for forsvarssektoren. For å ruste Norge og Europa til å møte fremtidens sikkerhetsutfordringer, anbefaler vi følgende tematiske prioriteringer i FP10:

1. Sikkerhet i Arktis og nordområdene

Arktis og nordområdene er av stor strategisk betydning for både Norge og Europa. Situasjonsforståelse og robuste løsninger for overvåkning, kommunikasjon og infrastruktur i det krevende arktiske miljøet er avgjørende for å håndtere sikkerhetspolitiske utfordringer og miljømessige forhold. Samtidig åpner Arktis for nye muligheter innen transport, ressursutvinning og økt global handel gjennom nye sjøveier, forutsatt gode løsninger for håndtering av sikkerhet og logistikk. FP 10 bør støtte bl.a. følgende virkemidler/tematiske satsinger:

- Forskerprosjekter med fokus på alle aspekter ved militære operasjoner i Arktis, inkludert utvikling av teknologi for overvåkning, kommunikasjon og dataanalyse under ekstreme forhold.
- Innovasjonsprosjekter for utvikling og testing av relevant teknologi, som autonome overvåkningssystemer, navigasjonsverktøy og løsninger for logistikk i vanskelig tilgjengelige områder.
- Støtteaktiviteter (CSA) og ERA-nets som fremmer samarbeid mellom sivile og militære aktører, og mellom europeiske land og allierte for helhetlig og koordinert innsats.

2. Teknologianvendelse, kunstig intelligens (KI) og datadrevet forsvar

Teknologiske fremskritt spiller en sentral rolle i utviklingen av fremtidens forsvars- og sikkerhetskapasiteter. FP10 bør prioritere FoU for utvikling og anvendelse av teknologier til analyser av store datamengder (for beslutningsstøtte både i sivil og militær sektor), også med sikte på å redusere Europas avhengighet av tredjeland for tilgang til kritisk teknologi:

- Forskerprosjekter med fokus på bl.a. KI-støttede ledersystemer, stordataanalyse og autonomi i forsvarsoperasjoner, samt utvikling av teknologi som øker europeiske forsvarssystemers robusthet mot hybride angrep og effektivitet i krig.
- Innovasjonsprosjekter som støtter utvikling og testing av autonome systemer, cybersikkerhetsverktøy, og teknologi for datainnsamling og beslutningsstøtte i operative situasjoner.
- Støtteaktiviteter (CSA) og ERA-nets: Etablere samarbeidsplattformer og nettverk for sivile og militære aktører fra Europa og allierte tredjeland

3. Militær ledelse, krigens folkerett og militær profesjonsetikk

Effektiv militær ledelse, forankret i krigens folkerett og sterk profesjonsetikk, er avgjørende for både legitimitet og operativ suksess. Fremtidens militære ledere må navigere en stadig mer kompleks virkelighet, noe som krever innsikt også i juridiske, strategiske og etiske dimensjoner av militære operasjoner. FP10 bør bl.a. støtte:

- Forskerprosjekter med fokus på beslutningstaking under press og/eller ved bruk av KI, integrering av folkerett og profesjonsetikk i operative scenarioer, og utvikling av hensiktsmessige ledelsesmodeller for morgendagens konfliktbilde.
- Innovasjonsprosjekter: Støtte utviklingen av avanserte simuleringsverktøy og treningsplattformer som kan styrke operativ evne, forbedre beslutningstaking og forberede ledere og enheter på utfordringer i komplekse operasjoner.
- Støtteaktiviteter (CSA): Etablere nettverk for deling av erfaringer og beste praksis mellom europeiske og allierte aktører, bl.a. innen ledelse, jus og etikk.

4. Totalforsvar og sivilt-militært samarbeid

Totalforsvaret, som kombinerer sivile og militære ressurser, er grunnleggende for samfunnets evne til å håndtere hybride trusler og overgangen fra fred til krig. Effektiv beredskap avhenger av et tett samarbeid mellom sivile og militære aktører og institusjoner og at systemet som utgjør totalforsvaret er robust. FP 10 bør bl.a. støtte følgende:

- Forskerprosjekter som analyserer (nye) modeller for sivilt-militært samarbeid, bl.a. når det gjelder beredskapsplanlegging og håndtering av hybride trusler.
- Innovasjonsprosjekter for utvikling av teknologiske plattformer for ressursdeling, sanntidskommunikasjonssystemer og interoperable teknologier.
- Støtteaktiviteter (CSA) og ERA-nets: Fremme nettverk og samarbeid mellom sivile og militære aktører for å styrke totalforsvarets evne til å håndtere komplekse kriser og styrke samfunnets sikkerhet og motstandskraft.

5. Multidomeneoperasjoner

Multidomeneoperasjoner er et moderne forsvarskonsept som innebærer tett samarbeid og koordinering på tvers av alle områder der konflikter kan oppstå – på land, til sjøs, i luften, i cyberspace og i verdensrommet, i og mellom land. Dette krever en helhetlig tilnærming der innsatsen i de ulike domenene kobles sammen på en effektiv måte. FP 10 bør støtte bl.a.:

- Forskerprosjekter som utforsker konsepter for operasjonell integrasjon mellom domener, herunder innovative kommandostrukturer og beslutningsstøttesystemer.
- Innovasjonsprosjekter for å utvikle avanserte kommunikasjonsverktøy, autonome systemer og sensorer som støtter multidomeneoperasjoner.
- Støtteaktiviteter (CSA): Etablere samarbeidsplattformer for testing og tilpasning av teknologiske løsninger til praktiske operasjoner, inkludert tett samarbeid mellom militære aktører og teknologileverandører.

6. Erfaringslæring fra moderne konflikter

Krigen i Ukraina har tydelig demonstrert betydningen av systematisk erfaringslæring for å håndtere fremtidige sikkerhetsutfordringer, særlig innen hybride operasjoner, dronebruk, strategisk kommunikasjon og cyberoperasjoner. Å dra nytte av lærdom fra slike konflikter er avgjørende for å styrke Europas evne til å tilpasse seg raskt skiftende trusselbilde og implementere kunnskapsbaserte forbedringer i forsvarssektoren. FP10 bør legge til rette for erfaringslæring gjennom:

- Forskerprosjekter: Dokumentasjon, kartlegging og analyser av hendelsene i krigen i Ukraina og andre moderne konflikter, for å identifisere relevant lærdom som kan styrke Europeisk og norsk forsvarsevne.
- Innovasjonsprosjekter for utvikling av verktøy og metoder som raskt kan samle, analysere og implementere lærdom fra konflikter i treningsprogrammer og operasjonelle planer.
- Støtteaktiviteter (CSA) og ERA-nets for koordinering, samarbeid og kunnskapsutveksling samt utveksling av beste praksis for fremtidige operasjoner.

Vi vil også understreke betydningen at FP10 bør ta høyde for behovet for gradert forskning. Prinsippet om at forskning skal være «så åpen som mulig, men så lukket som nødvendig» er spesielt relevant for forsvars- og sikkerhetsrelaterte temaer. Åpenhet fremmer samarbeid og innovasjon, men på enkelte områder må informasjon beskyttes for å ivareta nasjonal og alliert sikkerhet. FP 10 bør derfor støtte opp under et helhetlig system som balanserer åpen, skjermet og gradert forskning, slik at europeisk forskning forblir både innovativ og sikkerhetsorientert, samtidig som programmet sikrer tillit mellom sivile og militære aktører, i Europa og med allierte tredjeland. Forsvarets høgskole bidrar gjerne i arbeidet med å konkretisere hvordan dette kan gjennomføres, og i videre diskusjoner om Norges deltakelse i FP10.

Med vennlig hilsen

Jonas Bjørnebye
Visedekan Forsvarets høgskole